

1

2

3

4

5

6

7

8

Politisk program 2016 – 2018

Vedtatt på Juventes 15. ordinære landsmøte i Vestby,
8. august 2016

9 **1 Innledning**

10 Juvente er en organisasjon for, av og med edru ungdom. Juventes visjon er en
11 demokratisk verden basert på menneskeverd og solidaritet der rusmidler ikke skaper
12 problemer. Hele Juventes ideologi og politiske fundament bygger på tanken om
13 menneskeverd: Juvente mener at alle mennesker har rett til å bli rettferdig behandlet,
14 til et verdig liv, og til å kunne si, mene og tro det man vil uten frykt for forfølgelse,
15 uavhengig av nasjonalitet, hudfarge, livssyn, seksuell legning, funksjonsnivå, kjønn
16 eller andre ulikheter.

17 Juvente arbeider for å skape engasjerende, trygge og inkluderende miljøer hvor
18 menneskeverd står i sentrum, og bruk av rusmidler er overflødig. Juvente ønsker å
19 endre samfunnet vi lever i, og arbeider aktivt for å forbedre egen og andres hverdag.
20 Juvente vil bedre livssituasjonen til mennesker både i og utenfor Norge.

21 Juvente er en solidaritetsorganisasjon med et avholdsstandpunkt. Vi arbeider mot
22 rusproblemer, diskriminering, sosiale problemer, undertrykking, krig og konflikter, og
23 engasjerer oss for menneskeverd, solidaritet, demokrati, rettferdighet, utvikling og
24 fred.

25 **2 Rusmidler**

26 Problemer knyttet til rusmidler er en stor utfordring lokalt og globalt, og er kilde til
27 både sosiale, politiske, økonomiske og helsemessige problemer og skader for både
28 enkeltmennesker og samfunnet. Dette er utgangspunktet for Juventes ruspolitiske
29 engasjement. Juvente ønsker en ansvarlig ruspolitikk der forebygging, regulering,
30 behandling og rehabilitering er de viktigste faktorene for å sikre best mulig helse,
31 trygghet og velferd for alle.

32 Juvente anser ikke bruk av rusmidler som en privatsak. Mange setter enkeltindividets
33 frihet og rett til å bestemme over seg selv foran vårt felles ansvar for et velfungerende
34 samfunn der alle kan føle seg trygge. Juvente mener at alle samfunnets medlemmer
35 blir påvirket av individenes handlinger, og vi har forstått at samfunnsproblemer er alles
36 ansvar. Juvente mener at salg og bruk av rusmidler går på bekostning av
37 fellesskapets beste. Det må derfor føres en ansvarlig politikk som bidrar til å holde
38 forbruket på et så lavt nivå som mulig.

39 Mange fattige land rammes hardt av alkoholindustriens kyniske framferd. Verdens
40 helseorganisasjon (WHO) er bekymret fordi veksten i alkoholforbruket i
41 utviklingslandene gir grunn til å forvente at det også blir flere alkoholrelaterte skader i
42 disse landene. Juvente mener at problemene rusmidler medfører i fattige land må stå
43 sentralt i norsk bistandsinnsats.

44 **2.1 Forebygging og behandling**

45 Juvente mener at det er mest effektivt og humant å forebygge rusproblemer før de
46 oppstår. En økt satsing på forebygging vil føre til at det på sikt vil bli færre rusrelaterte
47 problemer i samfunnet. Denne satsingen bør inneholde holdningsskapende arbeid,
48 rusfrie fritidstilbud for ungdom, og politisk regulering gjennom pris og tilgjengelighet.

49 Rusmiddelforebygging og temaer relatert til rusmidler bør få en mer sentral plass i
50 ungdomsskolen og videregående skole, og Juvente mener at frivillige organisasjoner
51 må ha en sentral rolle i det forebyggende arbeidet, både i skolen og på andre arenaer.

52 Juvente mener også at de som får problemer med egen eller andres rusmiddelbruk
53 skal møtes med den hjelp og verdighet de har krav på, og krever derfor at
54 behandlingstilbudet til rusavhengige og rehabiliteringen etter behandling må bli bedre.
55 Rusavhengige skal møtes med respekt. Det er bruken av rusmidler som skal
56 bekjempes, ikke de som får problemer på grunn av rusmidlene. Rusavhengige har rett
57 til god behandling som er tilpasset egne behov for å bryte med egen avhengighet.
58 Etter endt behandling er det viktig med god rehabilitering og oppfølging for å sørge for
59 integrering i samfunnet.

60 Juvente mener at:

- 61 • Forebygging skal være førsteprioritet i ruspolitikken.
- 62 • Frivillige organisasjoner må ha en sentral rolle i det forebyggende arbeidet,
- 63 både i skolen og på andre arenaer.
- 64 • Rusforebyggingen i skolen skal bygge på godt dokumenterte fakta og ungdoms
- 65 egne erfaringer.
- 66 • Rusforebygging må fokusere ekstra på særlig utsatte perioder av
- 67 ungdomstiden, som starten på videregående skole, russetid og fadderuker.
- 68 • Opplæring om rusmidler må bli en del av utdanningen til alle som skal arbeide
- 69 med barn og ungdom slik at disse har kompetanse og trygghet til å drive
- 70 forebyggende arbeid og iverksette tiltak dersom de opplever at noen har et
- 71 risikabelt forhold til rusmidler.
- 72 • Det må opprettes flere behandlingsplasser slik at personer med rusproblemer
- 73 raskere kan komme i behandling uten å stå i kø.
- 74 • De sosiale stigmaene rundt det å være rusmiddelavhengig må fjernes, slik at de
- 75 lettere kan be om hjelp med sitt problem uten å føle skam.
- 76 • Det må i større grad tilbys medikamentfri behandling av rusavhengighet.
- 77 • Oppfølgingen etter legemiddelassistert rehabilitering (LAR) må styrkes.
- 78 • Pårørende til rusmisbrukere må gis god oppfølging.
- 79 • Rehabilitering og ettervern av tidligere rusmisbrukere må styrkes for å unngå at
- 80 de som har gått gjennom behandling faller tilbake til gamle bruksmønstre.

81

82 2.2 En ansvarlig alkoholpolitikk

83 De mest omfattende problemene som oppstår som følge av rusmiddelbruk kan
84 knyttes til alkohol. Juvente ønsker å begrense skadeomfanget av alkohol, og dette kan
85 gjøres best og mest effektivt gjennom god forebygging og restriktiv alkoholpolitikk. En
86 ansvarlig alkoholpolitikk bidrar til et bedre samfunn fordi den senker konsumet og på
87 den måten bidrar til økt velferd, trygghet og bedre helse. Gjennom forskningen på
88 feltet vet vi at pris og tilgjengelighet er de mest effektive tiltakene for å begrense
89 bruken av alkohol, og dermed også skadeomfanget.

90 Juvente mener at:

- 91 • Norge skal holde på en forsvarlig og ansvarlig linje i alkoholpolitikken.
- 92 • Det må utarbeides en nasjonal strategi for å redusere alkoholkonsumet i Norge.

- 93
- 94
- 95
- 96
- 97
- 98
- 99
- 100
- 101
- 102
- 103
- 104
- 105
- 106
- 107
- 108
- 109
- 110
- 111
- 112
- 113
- 114
- 115
- 116
- 117
- 118
- 119
- 120
- 121
- 122
- 123
- 124
- Vinmonopolet må opprettholdes og styrkes.
  - Taxfreeordningen for alkohol skal avvikles.
  - Det må ikke åpnes for salg av alkoholholdige varer over 4,7 volumprosent direkte fra nisjeprodusenter (f.eks. «gårdssalg»).
  - Det norske forbudet mot alkoholreklame styrkes med fokus på internett og sosiale medier.
  - Det må innføres et internasjonalt forbud mot reklame for alkohol.
  - Alkoholavgiftene må økes.
  - Det må innføres legitimasjonsplikt på alle aldersbestemte varer, for å sikre at aldersgrensene blir fulgt i butikker og på skjenkesteder.
  - Promillegrensene for bil må opprettholdes, og promillegrensene på sjøen må senkes til 0,2 promille. Det må gjennomføres flere promillekontroller både til lands og til vanns.
  - Maksimal skjenketid for alkohol må reduseres fra 03.00 til 02.00.
  - Det bør innføres varedeklarasjon på alkoholholdige drikkevarer.
  - Det må innføres advarselsmerking av alkohol med fokus på skader på tredjeperson.
  - Alkoholfrie soner må respekteres og opprettholdes.
  - Parker, strender og andre viktige fellesarealer skal være alkoholfrie områder hvor barn, ungdom og voksne kan oppholde seg uten å forholde seg til andres alkoholbruk.
  - Det må gjennomføres flere og bedre kontroller på salgs- og skjenkesteder, særlig med fokus på salg til mindreårige.
  - Minimumskravet for antall kontroller per salgs- og skjenkested bør økes fra 3 til 5 per år.
  - Brudd på alkoholloven skal straffes i form av inndragning av salgs- og skjenkebevillinger.
  - Prikkbelastningssystemet må evalueres jevnlig og korrigeres deretter.
  - Alle kommuner skal ha helhetlige rusmiddelpolitiske handlingsplaner som favner så vel alkoholpolitikk og forebygging, som behandling og ettervern.
  - Alkoholindustrien skal ikke ha legitimitet i samfunnsdebatten, da et høyt forbruk er av interesse for industrien.

125

126

127 **2.3 En kunnskapsbasert narkotikapolitikk**

128 Juvente ønsker en narkotikapolitikk basert på kunnskap og solidaritet med de som har
129 problemer. Den mest humane narkotikapolitikken er den som gjør at færrest mulig
130 prøver og bruker narkotika. I Norge er det få som prøver narkotika, og enda færre som
131 er faste brukere. Det er noe Juvente ønsker å holde fast på. Samtidig må vi være
132 bevisste på at mange har store problemer med egen eller andres narkotikabruk. Disse
133 må tilbys god oppfølging og hjelp.

134 For å holde bruken av narkotiske stoffer så lav som mulig mener Juvente at ingen
135 narkotiske stoffer bør legaliseres eller avkriminaliseres. Forbudet bidrar til at færre
136 prøver og bruker jevnlig, og det gir mulighet for å oppdage personer med rusproblemer
137 tidlig, samt at man med forbudet kan idømme behandling ved overtredelse. Juvente
138 mener derfor at fortsatt forbud er den mest humane narkotikapolitikken.

139 **Juvente mener at:**

- 140 ● Ingen narkotiske stoffer bør legaliseres eller avkriminaliseres.
- 141 ● Det må innføres et internasjonalt forbud mot bruk og omsetning av narkotika.
- 142 ● Reklame for narkotiske stoffer må forbys gjennom et internasjonalt forbud.
- 143 ● Målet for behandling og rehabilitering av rusmisbrukere bør være rusfrihet. Alle
144 har rett til frihet fra narkotika, også dem som har prøvd og bruker.
- 145 ● Overdosetallene må reduseres, blant annet gjennom tiltak for å få flere til å
146 bytte fra sprøyte til røyking av heroin og utdeling av motgift i nes spray.
- 147 ● Alternative straffereaksjoner, som for eksempel narkotikaprogram med
148 domstolskontroll eller opphold på rehabiliteringsinstitusjon, bør være
149 hovedregelen, særlig når det gjelder unge førstegangsovertredere.
- 150 ● Det må fokuseres mer på skade på tredjepart av narkotikabruk, ikke minst barn
151 og ungdom som bor sammen med en som bruker narkotiske stoffer.
- 152 ● Det bør forskes mer på skader og kostnader forbundet med narkotikabruk.
- 153 ● Det bør forskes på bruk av narkotiske stoffer for medisinsk bruk, også
154 cannabis. Reguleringen av medisinsk bruk av narkotiske stoffer må utformes
155 på en måte som forhindrer risiko for skadelig bruk.

156

157 **3 Ungdom og samfunn**

158 Juvente er en organisasjon for, av og med ungdom som er opptatt av ungdoms
159 hverdag. Det er ungdommen som skal arve verden, og gjennom å bygge ungdommen
160 skapes også en bedre framtid.

161 **3.1 Deltakelse**

162 Ungdom engasjerer seg gjerne i andre saker enn voksne, og det er viktig at også disse
163 meningene blir hørt. Ungdom har rett og plikt til å påvirke politikken som påvirker egen
164 og andres hverdag, og voksne er forpliktet til å lytte til ungdommen. Juvente ønsker å
165 bidra til å engasjere ungdom, og styrke ungdoms muligheter og vilje til å engasjere
166 seg. Juvente mener at ungdom blir engasjert av å få være med på å bestemme over
167 områder som angår oss, og engasjement kan utøves gjennom deltakelse i frivillige
168 organisasjoner, gjennom opplæring i politisk arbeid og ved at ungdom tas på alvor.

169 **3.2 Rettigheter**

170 Juvente mener at det bør innføres en ungdomslov i Norge som definerer ungdoms
171 rettigheter og muligheter, samt det offentliges forpliktelser overfor ungdom. Den bør
172 minimum inneholde krav om deltakelse i lokaldemokratiet og om rusfrie fritidstilbud i
173 alle kommuner. Juvente mener at alle ungdommer har rett til et godt og rusfritt
174 fritidstilbud, uansett hvor man bor. Vi ønsker å skape miljøer der alle føler seg trygge,
175 og hvor behovet for rusmidler ikke er tilstede. For at dette skal være mulig, må det
176 eksistere slike tilbud for alle. Juvente ønsker et mangfoldig fritidstilbud for ungdom,
177 og en økt andel lavterskeltilbud. Vi mener at dersom ungdom får engasjere seg og
178 drive med det de vil, vil de utvikle seg selv, og en sterk og stolt ungdomskultur.

179 **3.3 Toleranse og inkludering**

180 Samfunnet vi lever i blir stadig mer flerkulturelt og mangfoldig. Juvente mener at
181 identitet ikke skal være et hinder for menneskers frihet. Tvert imot må ulikhetene
182 respekteres og verdsettes. Vi krever derfor toleranse og like rettigheter for alle,
183 uavhengig av nasjonalitet, hudfarge, livssyn, seksuell legning, funksjonsnivå, kjønn
184 eller andre ulikheter. For at alle skal få et best mulig liv, er det nødvendig at vi alle er
185 åpne og villige til å tilpasse oss andres behov.

186 **Juvente mener at:**

- 187 ● Ungdom må gis den kunnskapen som er nødvendig for å bli sett og hørt.
- 188 ● Rammevilkårene og tilskuddsordninger for frivillige ungdomsorganisasjoner
189 må bli bedre både nasjonalt og lokalt.
- 190 ● Stemmerettsalderen må senkes til 16 år ved alle valg.

- 191
- 192
- 193
- 194
- 195
- 196
- 197
- 198
- 199
- 200
- 201
- 202
- 203
- 204
- 205
- 206
- 207
- 208
- 209
- 210
- Alle kommuner skal ha et ungdomsråd som har mulighet til å ta opp saker i kommunestyret.
  - Alle ungdomsarrangementer skal være rusfrie.
  - De kompliserte søknads- og rapporteringskravene for frivillige ungdomsorganisasjoner må forenkles.
  - Alle grupper i samfunnet skal kunne delta i fritidstilbud og organisasjoner på lik linje.
  - Alle former for rasisme og diskriminering må bekjempes.
  - Arbeidet mot alle former for mobbing må styrkes.
  - Ureturnerbare asylsøkere må få et verdig liv med mulighet til å leve, arbeide og gå på skole.
  - Det må tas spesielt hensyn til barn i asylprosesser.
  - Praksisen med å gi mindreårige asylsøkere midlertidig oppholdstillatelse må avvikles og erstattes av rask, faglig forsvarlig saksbehandling ved ankomst.
  - Spesielt sårbare barn og unge må få rask og tilstrekkelig kartlegging og oppfølging.
  - Kjønnene må likestilles både formelt og i praksis.
  - Funksjonsnivå skal ikke være et hinder for deltakelse i samfunnet.
  - Det må ikke innføres et forbud mot tigging.

211 **4 Fred og utvikling**

212 Juvente mener at fattigdom og urettferdighet skaper grobunn for krig og konflikter. En
213 fredeligere og mer rettferdig verden skapes når rusmidler ikke hindrer velferd og
214 trygghet. Fred er ikke bare fravær av krig, men bygger på en prosess av samarbeid
215 mellom stater og folk. Dette samarbeide må være basert på frihet, uavhengighet,
216 selvstendighet, likhet, utvikling, dialog, forhandling og respekt for
217 menneskerettighetene, så vel som på rettferdig fordeling av ressursene.

218 **4.1 Årsakene til konflikter må fjernes**

219 Det pågår til en hver tid et stort antall kriger og voldelige konflikter i verden. Noen av
220 de viktigste årsakene til disse er urettferdig økonomisk og sosial fordeling, knapphet
221 på nødvendige ressurser, mangel på demokrati, brudd på menneskerettighetene og
222 manglende respekt for individuelle og kulturelle forskjeller. For å oppnå en varig og
223 rettferdig fred må de grunnleggende årsakene til krig og konflikter fjernes. Juvente
224 støtter de aktører som arbeider med å bekjempe og forebygge krig, vold og utrygghet
225 for å skape en mer rettferdig verden.

226 **4.2 Bistand**

227 Mennesker i store deler av verden lider under vanskelige forhold som følge av blant
228 annet urettferdig fordeling, ressursmangel, krig og fattigdom. Juvente mener at de rike
229 landene i verden har plikt til å hjelpe, og å utjevne globale forskjeller, sørge for utvikling
230 og redusere fattigdom. Rusmidler bidrar til økte økonomiske, sosiale og helsemessige
231 problemer i fattige land.

232 **Juvente mener at:**

- 233 ● Norge må føre en klar linje i utenrikspolitikken der fattigdomsbekjempelse og
234 krigsmotstand er sentralt.
- 235 ● Statens Pensjonsfond Utland (Oljefondet) må trekke investeringer knyttet til
236 produksjon og salg av alle former for rusmidler og våpen, samt virksomheter
237 som utnytter barn eller er skadelig for miljøet.
- 238 ● Rusmidler som hinder for utvikling må vies større oppmerksomhet i
239 bistandsarbeid.
- 240 ● Norsk bistand må innrettes slik at den ikke skaper en større avhengighet av
241 bistandsmidler i mottakerlandene.
- 242 ● Minst en prosent av Norges brutto nasjonalinntekt (BNI) skal gå til
243 utviklingsbistand.

- 244
- 245
- 246
- 247
- 248
- 249
- 250
- 251
- 252
- 253
- 254
- 255
- 256
- 257
- 258
- 259
- 260
- 261
- 262
- 263
- 264
- Norske myndigheter må engasjere seg sterkere i arbeid mot korrupsjon for å sikre utvikling og hindre misbruk av bistandsmidler.
  - Frivillige bistandsorganisasjoner må forbli selvstendige aktører, og ikke fungere som entreprenører for staten.
  - Trengende land må gis gjeldsslette slik at de kan løftes ut av fattigdom.
  - Det må innføres et internasjonalt forbud mot kjemiske-, biologiske- og atomvåpen.
  - Alle planer for militær opprustning må forkastes til fordel for dialog og ikkevoldelige løsninger der dette er mulig.
  - Norge må innhente en sluttbrukererklæring ved eksport av våpen.
  - Verneplikten må reformeres, og skal inneholde blant annet nasjonal siviltjeneste og internasjonalt freds- og bistandsarbeid.
  - Det må opprettes en sivil fredsstyrke som kan settes inn i konfliktsituasjoner for å dempe konflikter og bistå sivilbefolkningen.
  - Vetoretten til de fem faste landene i FNs sikkerhetsråd må fjernes for å skape mer demokrati.
  - Det internasjonale samfunnet må samles om å håndtere utfordringer rundt klimaendringer.
  - Bærekraftig jordbruk bør fremmes for å øke matvaresikkerheten i ressursvake land.